

32004F0068

2004.1.20.

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

L 13/44

A TANÁCS 2004/68/IB KERETHATÁROZATA**(2003. december 22.)****a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 29. cikkére, 31. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Amszterdami Szerződésnek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó rendelkezései lehető legjobb végrehajtásáról szóló tanácsi és bizottsági cselekvési terv ⁽³⁾, az Európai Tanács tamperei ülésének következtetései és az Európai Parlament 2000. április 11-i állásfoglalása tartalmazza vagy előírja a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni jogalkotási intézkedéseket, beleértve a közös fogalom meghatározásokat, tényállási elemeket és szankciókat.
- (2) Az emberkereskedelem és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelmet szolgáló fellépésről szóló, 1997. február 24-i 97/154/IB tanácsi együttes fellépést ⁽⁴⁾ és az Interneten megjelenő gyermek-pornográfia elleni küzdelemről szóló, 2000. május 29-i 2000/375/IB tanácsi határozatot ⁽⁵⁾ a tagállamok joggyakorlatában tapasztalható eltérések felszámolását, valamint a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni hatékony igazságügyi és bűnüldözési együttműködés fejlesztéséhez való hozzájárulást célzó további jogalkotási intézkedéseknek kell követniük.
- (3) Az Európai Parlament a gyermekszex-turizmus elleni küzdelemre irányuló intézkedések végrehajtásáról szóló bizottsági közleményről szóló, 2000. március 30-i állásfoglalásában ismételten kifejti, hogy a gyermekszex-turizmus olyan bűncselekmény, amely szoros kapcsolatban áll a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia bűncselekményeivel, és felkéri a Bizottságot, hogy nyújtson be a Tanácshoz egy javaslatot e bűncselekmények tényállási elemeire vonatkozó szabályozási minimumokat megállapító kerethatározatra.

- (4) A gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia az emberi jogoknak és a gyermek harmonikus neveléshez és fejlődéshez való alapvető jogának súlyos megsértése.
- (5) A gyermekpornográfia a gyermekek szexuális kizsákmányolásának különösen súlyos formájaként az új technológiák és az Internet használata révén egyre növekvő méretet ölt és egyre terjed.
- (6) A nemzetközi szervezetek által végzett jelentős munkát ki kell egészíteni az Európai Unió munkájával.
- (7) Szükséges a gyermekek szexuális kizsákmányolásához és a gyermekpornográfiához hasonló súlyos bűncselekményeket átfogó megközelítésben kezelni, amelynek szerves részét képezik a minden tagállamban azonos büntetőjogi tényállási elemek – beleértve a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat – és a lehető legszélesebb körű igazságügyi együttműködés.
- (8) A szubszidiaritás és az arányosság elvével összhangban a kerethatározat az említett célkitűzések európai szintű megvalósításához szükséges minimumra szorítkozik, és nem megy túl az e célból szükséges mértéken.
- (9) Olyan szankciókat kell bevezetni a hasonló bűncselekmények elkövetői ellen, amelyek kellőképpen szigorúak ahhoz, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolását és a gyermekpornográfiát a szervezett bűnözés elleni harc céljából már elfogadott eszközök, mint például a pénztörvényről, az elkövetéshez használt eszközök, valamint a bűncselekményből származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, zárolásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, 1998. december 3-i 98/699/IB tanácsi együttes fellépés ⁽⁶⁾ és az Európai Unió tagállamaiban a bűnszervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról szóló, 1998. december 21-i 98/733/IB tanácsi együttes fellépés ⁽⁷⁾ hatókörébe utalja.
- (10) A gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni harc sajátos jellemzői a tagállamokat arra készítetik, hogy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat állapítsanak meg saját nemzeti jogukban. E szankciókat a jogi személyek által végzett tevékenységnek megfelelően ki kell igazítani.

⁽¹⁾ HL C 62. E, 2001.2.27., 327. o.

⁽²⁾ HL C 53. E, 2002.2.28., 108. o.

⁽³⁾ HL C 19., 1999.1.23., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 63., 1997.3.4., 2. o.

⁽⁵⁾ HL L 138., 2000.6.9., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 333., 1998.12.9., 1. o. A 2001/500/IB kerethatározattal (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.) módosított együttes fellépés.

⁽⁷⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

- (11) Az e kerethatározat hatálya alá tartozó bűncselekmények miatt indult nyomozás és büntetőeljárás során a gyermekkorú sértetteket koruknak és fejlettségüknek megfelelően kell kihallgatni.
- (12) E kerethatározat nem sérti a Közösség hatásköreit.
- (13) E kerethatározat hozzájárul a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemhez azáltal, hogy kiegészíti a Tanács által elfogadott eszközöket, mint például az emberkereskedelem és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelemért felelős személyek részére ösztönző és csereprogram létrehozásáról szóló, 1996. november 29-i 96/700/IB együttes fellépés ⁽¹⁾, az Europol Kábítószerregysége megbízatásának kiterjesztéséről szóló, 1996. december 16-i, 96/748/IB együttes fellépés ⁽²⁾, az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 1998. június 29-i 98/428/IB együttes fellépés ⁽³⁾, az összekötő tisztviselőknek az Európai Unió tagállamai közötti igazságügyi együttműködés javítása céljából történő cseréjére vonatkozó keretrendszerről szóló, 1996. április 22-i 96/277/IB együttes fellépés ⁽⁴⁾ és a kölcsönös bűnügyi jogsegély terén követendő helyes gyakorlatról szóló, 1998. június 29-i 98/427/IB együttes fellépés ⁽⁵⁾, valamint az Európai Tanács és a Tanács által elfogadott jogi aktusok, mint például az Internet biztonságosabb használatát a világhálón található tiltott és káros tartalom ellen folytatott harccal elősegítő többéves közösségi cselekvési terv elfogadásáról szóló, 1999. január 25-i 276/1999/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽⁶⁾, és a gyermekekkel, a fiatalokkal és a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelmet szolgáló megelőző intézkedésekre vonatkozó közösségi cselekvési program (a Daphne program) (2000–2003) elfogadásáról szóló, 2000. január 24-i 293/2000/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽⁷⁾,
- ii. az i. alpontban említett magatartást tanúsító vagy abban közreműködő gyermeknek tűnő létező személy; vagy
- iii. az i. alpontban említett magatartást tanúsító vagy abban közreműködő nem létező gyermeket ábrázoló élethű képek;
- c) „számítógépes rendszer”: bármely olyan eszköz, illetve egymással összekapcsolt vagy kapcsolatban álló eszközök csoportja, amelyek közül egy vagy több valamely program szerint automatizált adatkezelést végez;
- d) „jogi személy”: a hatályos jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező bármely jogalany, kivéve az államokat, illetve a közhatalmi jogosítványokat gyakorló egyéb közjogi testületeket, valamint a közjogi nemzetközi szervezeteket.

2. cikk

Gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos bűncselekmények

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az alábbi szándékos magatartások büntethetők legyenek:

- a) gyermekek kényszerítése prostitúcióra vagy pornográf tevékenységben való részvételre, illetve gyermekek ilyen célra történő felhasználásából való haszonszerzés vagy gyermekek egyéb módon, e célból történő kizsákmányolása;
- b) gyermekek prostitúcióra vagy pornográf tevékenységben való részvételre toborzása;
- c) gyermekkel folytatott szexuális tevékenység, amelyben
- i. kényszert, erőszakot vagy fenyegetést alkalmaznak;
- ii. a gyermek által folytatott szexuális tevékenységért fizetségként pénzt vagy egyéb díjazást vagy ellenértéket nyújtanak; vagy
- iii. a gyermekkel kapcsolatban fennálló, elismert bizalmi, hatalmi vagy befolyási helyzettel visszaélnek.

3. cikk

Gyermekpornográfiával kapcsolatos bűncselekmények

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az alábbi szándékos magatartások – függetlenül attól, hogy azokat számítógépes rendszeren keresztül hajtották-e végre –, büntethetők legyenek, ha azokat jogtalanul követték el:

- a) gyermekpornográfia előállítás;
- b) gyermekpornográfia forgalmazása, terjesztése vagy továbbítása;
- c) gyermekpornográfia felajánlása vagy annak hozzáférhetővé tétele;
- d) gyermekpornográfia megszerzése vagy birtoklása.

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Fogalommeghatározások

E kerethatározat alkalmazásában:

- a) „gyermek”: bármely 18 évesnél fiatalabb személy;
- b) „gyermekpornográfia”: olyan pornográf anyag, amely vizuálisan ábrázolja vagy jeleníti meg az alábbiakat:
- i. kifejezetten szexuális magatartást tanúsító vagy abban közreműködő létező gyermek, beleértve a gyermek nemi szerveinek vagy szeméremtájékának buja bemutatását; vagy

⁽¹⁾ HL L 322., 1996.12.12., 7. o.

⁽²⁾ HL L 342., 1996.12.31., 4. o.

⁽³⁾ HL L 191., 1998.7.7., 4. o.

⁽⁴⁾ HL L 105., 1996.4.27., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 191., 1998.7.7., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 33., 1999.2.6., 1. o.

⁽⁷⁾ HL L 34., 2000.2.9., 1. o.

(2) A tagállam kizárhatja a büntetőjogi felelősség alól a gyermek-pornográfiával kapcsolatos következő magatartásokat:

- a) az 1. cikk b) pontjának ii. alpontjában említett magatartások, ha a gyermeknek tűnő létező személy az ábrázolás időpontjában valójában már betöltötte 18. életévét;
- b) az 1. cikk b) pontjának i. és ii. alpontjában említett magatartások a beleegyezési korhatárt elérő gyermeket ábrázoló képeknek a gyermek beleegyezésével történő készítése és birtoklása esetében, amennyiben azok kizárólag saját használatra készültek. Azonban a beleegyezés annak megszerzése esetén sem tekinthető érvényesnek, ha például a beleegyezés megszerzéséhez az elkövető visszaélt idősebb korával, érettségével, helyzetével, státusával, tapasztalatával vagy a sértett tőle való függőségével;
- c) az 1. cikk b) pontjának iii. alpontjában említett magatartások, ha megállapítást nyert, hogy a pornográf anyagot az elkészítő kizárólag saját használatára állította elő és tartja birtokában, feltéve, hogy az 1. cikk b) pontjának i. és ii. alpontjában említett pornográf anyagokat nem használják fel annak előállításához, és feltéve, hogy a tevékenység nem jár az anyag elterjedésének kockázatával.

4. cikk

Felbujtás, bűnsegély és kísérlés

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2. és 3. cikkben említett bűncselekményekre való felbujtás vagy az azok elkövetéséhez nyújtott bűnsegély büntethető legyen.

(2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2. cikkben és a 3. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett magatartás megvalósítására irányuló kísérlés büntethető legyen.

5. cikk

Szankciók és minősítő körülmények

(1) A (4) bekezdésre is figyelemmel minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2., a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények maximálisan legalább egytől három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethetők legyenek.

(2) A (4) bekezdésre is figyelemmel minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az alábbi bűncselekmények maximálisan legalább öttől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntethetők legyenek:

- a) a 2. cikk a) pontjában említett bűncselekmények közül „a gyermekek kényszerítése prostitúcióra vagy pornográf tevékenységben való részvételre”, valamint a 2. cikk c) pontjának i. alpontjában említett bűncselekmények;

b) a 2. cikk a) pontjában említett bűncselekmények közül „gyermekek ilyen célra történő felhasználásából való haszonszerzés vagy gyermekek egyéb módon, e célból történő kizsákmányolása”, valamint a 2. cikk b) pontjában említett bűncselekmények – mindkét esetben ha azok a prostitúcióra vonatkoznak –, amennyiben az alábbi körülmények legalább egyike fennállhat:

- a sértett a nemzeti jog szerinti beleegyezési korhatár alatti gyermek,
- az elkövető szándékosan vagy gondtalanságból veszélyeztette a gyermek életét,
- a bűncselekmények során súlyos erőszakot alkalmaztak vagy súlyos kárt okoztak a gyermeknek,
- a bűncselekmények elkövetésére a 98/733/IB együttes felépítés szerinti bűnszervezet keretében került sor, tekintet nélkül az ott említett büntetési mértékre;

c) a 2. cikk a) pontjában említett bűncselekmények közül a „gyermekek ilyen célra történő felhasználásából való haszonszerzés vagy gyermekek egyéb módon, e célból történő kizsákmányolása”, valamint a 2. cikk b) pontjában említett bűncselekmények, mindkét esetben ha ezek pornográf tevékenységre vonatkoznak, a 2. cikk c) pontjának ii. és iii. alpontjában, a 3. cikk (1) bekezdésének a), b) és c) pontjában említett bűncselekmények, amennyiben a sértett a nemzeti jog szerinti beleegyezési korhatár alatti gyermek, és az e bekezdés b) pontjának második, harmadik és negyedik francia bekezdésében említett körülmények legalább egyike fennállhat.

(3) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy azon természetes személy, akit a 2., a 3. vagy a 4. cikkben említett bűncselekmények valamelyikéért elítéltek, adott esetben átmenetileg vagy tartósan megfosztható legyen a gyermekek felügyeletével kapcsolatos szakmai tevékenységek gyakorlásának jogától.

(4) Az egyes tagállamok egyéb szankciókat is elrendelhetnek az 1. cikk b) pontjának iii. alpontjában említett gyermekpornográfiával kapcsolatos magatartás tekintetében, beleértve a nem büntetőjogi szankciókat vagy intézkedéseket is.

6. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek a 2., a 3. és a 4. cikkben említett, egyénileg vagy a jogi személy valamely szervének tagjaként eljáró, a jogi személyen belül vezető pozíciót betöltő bármely személy által a javukra elkövetett bűncselekményekért, amelyeknek alapja:

- a) a jogi személy képviseleti jogosultsága;
- b) a jogi személy nevében történő döntéshozatalra irányuló jogosultság; vagy

c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának joga.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken túl minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személy felelősségre vonható legyen, ha az (1) bekezdésben említett személy általi felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé a 2., a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekményeknek az érintett jogi személy javára a neki alárendelt személy általi elkövetését.

(3) A jogi személy (1) és (2) bekezdés szerinti felelőssége nem zárja ki a 2., a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények elkövetőiként, felbujtóiként vagy bűnsegédeként szereplő természetes személyekkel szembeni büntetőeljárás.

7. cikk

A jogi személyek elleni szankciók

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk (1) bekezdése értelmében felelősnek talált jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntethető legyen, amelyek magukban foglalnak büntetőjogi és nem büntetőjogi pénzügyi szankciókat, valamint egyéb szankciókra is kiterjedhetnek, mint például:

- a) kizárás állami kedvezményekből vagy támogatásokból;
- b) valamely üzleti tevékenység gyakorlásától való ideiglenes vagy végleges eltiltás;
- c) bírósági felügyelet alá helyezés;
- d) bíróság által elrendelt felszámolás; vagy
- e) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények ideiglenes vagy végleges bezárása.

(2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk (2) bekezdése értelmében felelősnek talált jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal vagy intézkedésekkel büntethető legyen.

8. cikk

Joghatóság és büntetőeljárás

(1) Minden egyes tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket a 2., a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények feletti joghatósága biztosítására, amennyiben:

- a) a bűncselekményt részben vagy egészben a területén követték el;
- b) az elkövető a tagállam egyik állampolgára; vagy
- c) a bűncselekményt a tagállam területén székhellyel rendelkező jogi személy javára követték el.

(2) A tagállam határozhat úgy, hogy nem alkalmazza, illetve csak bizonyos esetekben vagy körülmények között alkalmazza az (1)

bekezdés b) és c) pontjában említett joghatósági szabályokat, amennyiben a bűncselekményt nem a területén követték el.

(3) Azon tagállam, amely jogszabályai értelmében nem adja ki állampolgárait, megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy joghatóságot szerezzen, és adott esetben büntetőeljárás folytatson le a 2., a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények esetében, amennyiben azt saját állampolgára követte el a tagállam területén kívül.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés alkalmazása mellett döntenek, úgy a tagállamok ennek megfelelően tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot, adott esetben megjelölve azon egyedi eseteket vagy körülményeket, amelyek teljesülése mellett e döntés alkalmazandó.

(5) Minden tagállam biztosítja, hogy joghatósága kiterjed azon helyzetekre, amikor a 3. és – amennyiben az helytálló – a 4. cikk szerinti bűncselekményeket a területéről elért számítógépes rendszer segítségével követték el, függetlenül attól, hogy a számítógépes rendszer maga a tagállam területén van-e.

(6) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak lehetővé tételére, hogy a nemzeti jogával összhangban lévő büntetőeljárás legalább a 2. cikkben említett legsúlyosabb bűncselekmények esetében lefolytassák, miután a sértett nagykorúvá vált.

9. cikk

A sértettek védelme és támogatása

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az e kerethatározat által érintett bűncselekmények miatti nyomozás és büntetőeljárás nem függ a bűncselekmény sértettje által tett bejelentéstől vagy feljelentéstől, legalábbis azokban az esetekben, amikor a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontja alkalmazandó.

(2) A 2. cikkben említett bűncselekmények sértettjeit a büntetőeljárásban a sértettek jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat ⁽¹⁾ 2. cikke (2) bekezdésének, 8. cikke (4) bekezdésének és 14. cikke (1) bekezdésnek értelmében különösen veszélyeztetett sértettnek kell tekinteni.

(3) Minden tagállam megtesz minden lehetséges intézkedést annak biztosítására, hogy a sértett családja megfelelő segítséget kapjon. Különösen minden tagállam – adott esetben és lehetőség szerint – alkalmazza a kerethatározat 4. cikkét az említett családra.

10. cikk

Területi hatály

Ezt a kerethatározatot Gibraltárra alkalmazni kell.

⁽¹⁾ HL L 82., 2001.3.22., 1. o.

11. cikk

A 97/154/IB együttes fellépés hatályon kívül helyezése

A 97/154/IB együttes fellépés hatályát veszti.

12. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak legkésőbb 2006. január 20-ig megfeleljenek.

(2) 2006. január 20-ig a tagállamok eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azon rendelkezések szövegét, amelyekkel az e kerethatározat szerinti kötelezettségeiket nemzeti jogukba átültetik. Az e tájékoztatás alapján elkészített jelentés és a Bizott-

ság által készített írásos jelentés alapján a Tanács 2008. január 20-ig megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben felelnek meg e kerethatározat rendelkezéseinek.

13. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2003. december 22-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. MATTEOLI